EXPLANATORY NOTE

(Nid yw'r nodyn hwn yn rhan o'r Rheoliadau)

Mae'r Rheoliadau hyn yn gwneud darpariaeth o dan adran 98 o Ddeddf Mabwysiadu a Phlant 2002 ("y Ddeddf") at ddibenion cynorthwyo pobl a fabwysiadwyd cyn 30 Rhagfyr 2005 i gael gwybodaeth am eu mabwysiadu ac i hwyluso cysylltiad rhwng y bobl hynny a'u perthnasau geni drwy wasanaeth cyfryngol. Nodir y drefn ar gyfer datgelu gwybodaeth am fabwysiadau ar ôl 30 Rhagfyr 2005 yn adrannau 56 i 65 o'r Ddeddf. Bydd asiantaeth sy'n ymdrin â dim ond cais am wybodaeth am fabwysiad yr oedd yn asiantaeth fabwysiadu ynghlwm ag ef yn parhau i ymdrin ag ef o dan Reoliadau Asiantaethau Mabwysiadu 1983.

Mae Rhan 1 yn rhoi swyddogaethau newydd i asiantaethau cymorth mabwysiadu cofrestredig ac asiantaethau mabwysiadu ("asiantaethau cyfryngol") sy'n fodlon darparu gwasanaeth cyfryngol o ran mabwysiadau cyn 30 Rhagfyr 2005.

Mae Rhan 2 yn ymdrin yn gyffredinol â cheisiadau am wasanaeth cyfryngol. Caiff asiantaeth gyfryngol gael cais am wasanaeth cyfryngol oddi wrth berson mabwysiedig neu berthynas person mabwysiedig. Caniateir derbyn ceisiadau o ran mabwysiadau ar ôl 12 Tachwedd 1975 ond rhaid rhoi blaenoriaeth i geisiadau mewn perthynas â mabwysiadau cyn y dyddiad hwnnw. Nid yw'n ofynnol i'r asiantaeth gyfryngol fwrw ymlaen â chais os yw o'r farn na fyddai'n briodol gwneud hynny. Mae rheoliad 6 yn nodi'r ffactorau y dylai'r asiantaeth gyfryngol eu hystyried wrth wneud y penderfyniad hwnnw. Mae rheoliad 7 yn ei gwneud yn ofynnol i'r asiantaeth gyfryngol gael cydsyniad deallus gwrthrych y cais cyn datgelu gwybodaeth amdano a fyddai'n dangos i'r ceisydd pwy ydyw neu a fyddai'n galluogi'r ceisydd i olrhain y gwrthrych hwnnw. Mae rheoliad 8 yn galluogi'r person mabwysiedig i gofrestru feto gyda'r asiantaeth fabwysiadu briodol mewn perthynas â chais o dan y Rheoliadau hyn. Mae rheoliad 10 yn ei gwneud yn ofynnol i'r asiantaeth gyfryngol ddarparu gwybodaeth am wasanaethau cwnsela a sicrhau gwasanaethau cwnsela mewn perthynas â cheisiadau am wasanaethau cyfryngol. Rhaid i asiantaethau cyfryngol eu hunain roi cymorth a chynorthwy i berson sy'n wrthrych cais os bydd y person yn dewis peidio â thalu am wasanaeth cwnsela.

Mae Rhan 3 yn nodi'r weithdrefn sydd i'w dilyn gan yr asiantaeth gyfryngol wrth brosesu cais. Mae'r camau cyntaf yn cynnwys cadarnhau oedran a hunaniaeth y ceisydd a sefydlu ei fod yn perthyn i'r gwrthrych. Yna, dylai'r asiantaeth gyfryngol nodi'r asiantaeth fabwysiadu sy'n dal y cofnodion sy'n ymwneud â'r mabwysiad, gan geisio cynorthwy pan fo'n briodol oddi wrth y Cofrestrydd Cyffredinol a'r llys. Yna, dylai gysylltu â'r asiantaeth i gael gwybod a gofrestrwyd feto ac i geisio ei barn ar y cais ac i geisio unrhyw wybodaeth sy'n angenrheidiol i olrhain gwrthrych y cais (rheoliad 12). Os na fu asiantaeth fabwysiadu ynghlwm, caiff yr asiantaeth gyfryngol ofyn am ar yr wybodaeth honno oddi wrth y Cofrestrydd Cyffredinol a allai fod o gymorth wrth brosesu'r cais (rheoliad 13). Mae rheoliadau 14 a 15 yn ei gwneud yn ofynnol i'r Cofrestrydd Cyffredinol ac i'r llys ddarparu gwybodaeth pan ofynnir iddynt amdani. Mae rheoliad 16 yn awdurdodi datgeliadau penodol at ddibenion prosesu cais o dan y Rheoliadau hyn.

Mae Rhan 5 yn ymwneud â materion amrywiol. Mae rheoliad 17 yn creu tramgwydd o ddatgelu gwybodaeth yn groes i reoliad 8. Mae rheoliad 18 yn darparu ar gyfer ffioedd y gellir eu codi gan asiantaethau cyfryngol, asiantaethau mabwysiadu a'r Cofrestrydd Cyffredinol mewn perthynas â cheisiadau o dan y Rheoliadau hyn.